

Markt voor groendaken is in ontwikkeling

VanDusen Botanical Garden Visitor Centre / Vancouver-Kanada.

Van 13-15 mei 2013 vond in Hamburg het vierde International Green Roof Congress plaats. Tijdens het congres, georganiseerd door de internationale groendakvereniging IGRA, werd de laatste stand van zaken op het gebied van groendaken besproken.

Albert Jan Kerksen, Bureau Groendak

Onder de ambitieuze titel 'The Future of Green Roofing' kwam een keur aan internationaal vooraanstaande onderzoekers, architecten, leveranciers en hoveniers te spreken over de diverse ontwikkelingen. Met name om het gebied van onderzoek en beleid was het nodige te bespreken. Ook was er ruim aandacht voor aansprekende projecten.

De diverse mogelijkheden en aspecten werden door verschillende sprekers nader toegelicht, waarbij sommigen ook hun visie op de toekomst van het groendak uiteen zetten. Zo schetste bijvoorbeeld de Duitse architect (en voorzitter van de German Sustainable Building Council) Martin Haas een beeld van de bouwpraktijk in 2050 waar groen een belangrijke rol in zal spelen en werden diverse constructieve aspecten besproken door prof. dr. Manfred Köhler van de universiteit van Neubrandenburg.

Onderzoek

In verschillende landen wordt in samenwerkingsverbanden gewerkt aan onderzoek op bouwen met groen. Veelal zijn deze onderzoeken gericht op innovatie, zoals nieuwe systemen voor verhoogde waterbuffering, aanzienlijk verhogen van biodiversiteit op lichtgewicht systemen, maar ook in het opstellen van kwaliteitsrichtlijnen en, dichtbij huis: Christoph Maria Ravesloot presenteerde de voortgang van het onderzoek Classificatie Begroeide Daken.

Ravesloot sprak over de technologische ontwikkelingen van het groendak en de ecologische effecten daarvan. Hij stelde dat het ontbreken van gestandaardiseerde methoden en procedures voor onderzoek de ontwikkeling van markt voor groendaken in Nederland belemmert. Onderzoek naar de effecten van groendaken (op het gebied van waterbuffering, isolatie, koeling, etc.) betekent een motor voor innovatie. Hij stelde dat zeer veel aspecten in kaart kunnen gebracht, waarmee gebouweigenaars in staat worden gesteld een business model te maken en overheden groendaken kunnen implementeren in hun plannen voor de stedelijke ontwikkeling. Ravesloot stelde dat er wereldwijd ontzettend veel kennis beschikbaar is, hij stelde dan ook voor de krachten te bundelen.

Beleid

Een belangrijk onderwerp van één van de parallelle workshops was het aan het licht brengen van de verschillende stimulerings- en beleidsvormen die gemeenten en overheden over de hele wereld kiezen ter promotie van voornamelijk begroeide daken. Zeer interessant was daarbij de verschillende 'incentives' die overheden kiezen om aan te zetten tot het toepassen van begroeide daken.

Amy Chomowicz besprak bijvoorbeeld het beleid van het Amerikaanse Portland waar middels het Climate Action Plan actie wordt ondernomen om in 2050 een reductie van 80% uitstoot van CO₂ ten opzichte van 1990 te bewerkstelligen. Tevens wordt er werk gemaakt van de buffering van hemelwa-

ter, met name om dit water te hergebruiken ten gunste van de biodiversiteit in de stad. In Portland kent men het Grey to Green Initiative waarmee fondsen worden geworven voor de ontwikkeling van groendaken.

Hoewel we in Nederland vooral gericht zijn op subsidies, is men in het buitenland vaker gericht op het beleidsmatig integreren van begroeide daken in (nieuw)bouw plannen. Te denken valt bijvoorbeeld aan stimulering door het toestaan van ruimere bouwplannen, fiscale voordelen, vermindering van rioollasten. Dergelijke stimuleringsmaatregelen werken vaak beter dan min of meer eenmalige subsidies, omdat ze structureler van aard zijn en op de lange termijn voor de eigenaar van het begroeide dak meer voordeel opleveren. De terugverdientijd van een begroeid dak wordt verkort.

Projecten

Ook werden veel aansprekende projecten besproken, waarbij opviel dat ook Rusland en Turkije voortvarend met groendaken aan de slag zijn gegaan. Zo werd uitgebreid ingegaan op de aanleg van Russische daktuinen in een bos, een Poolse hymne aan de natuur door een zeer groene Podlaise Opera Bialystok en een Deense energiecentrale, volledig voorzien van groene gevels en met een geïntegreerde skihelling dak. Hovenier Mattijs van Dalen van Van der Tol ging nader in op het project Zuidpark in Amsterdam. Op dit

dak werd een stadsmoestuin (15.000 m²) aangelegd, de grootste in Europa (zie *Roofs* september 2012).

Tevens werden tijdens het congres de IGRA Awards uitgereikt. De volgende projecten kregen een award toegekend:

- VanDusen Botanical Garden Visitor Centre, Vancouver (Canada): Architectenbureau Perkins+Will en landschapsarchitect Cornelia Hahn Oberlander
- Zorlu Center, Istanbul (Turkije): Onduline Avrasya A.S.

De City of Portland kreeg een IGRA Award uitgereikt als voorbeeld van hoe de overheid op een goede manier de toepassing van groendaken kan stimuleren.

Geconcludeerd kan worden dat de markt voor groendaken zich nog steeds verder ontwikkelt en dat men wereldwijd werkt aan een verdere vergroening van de gebouwde omgeving. Ondanks een relatief recente en groeiende bekendheid onder het brede publiek, zijn we in staat al veel meer te doen dan het standaard groene sedumdak. Wat mij betreft mag het volgende congres dan ook het International Building with Nature Congres heten, want alleen begroeide daken dekt de lading niet meer! ●

Zie het verslag van de vorige editie van het IGRA-congres in Roofs juli 2009 op www.dakweb.nl

Christoph Maria Ravesloot, Hogeschool Rotterdam.

Mattijs van Dalen, Van der Tol.